

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

AZ SSM NEGYEDÉVES JELENTÉSE

**Az egységes felügyeleti
mechanizmusról szóló
rendelet operatív végrehajtása
terén elért eredmények**

Az EKB 2014.
évi kiadványain
a 20 eurós bankjegy
egy-egy motívuma
látható.

2014/2

© Európai Központi Bank, 2014

Cím	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Németország
Postacím	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Németország
Telefon	+49 69 1344 0
Honlap	http://www.ecb.europa.eu

Minden jog fenntartva. A kiadvány kizárólag oktatási és nem kereskedelmi célból, a forrás feltüntetésével sokszorosítható.

ISBN	978-92-899-1194-8 (online)
ISSN	2315-3725 (online)
EU Catalogue No	QB-BM-14-002-HU-N (online)

FŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK

Ez az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság részére készített második negyedéves jelentés, amely bemutatja az egységes felügyeleti mechanizmusról szóló rendelet (SSM-rendelet) végrehajtása terén elért eredményeket. Az SSM-rendelet által előírt jelentés a **2014. február 4. és május 3. közötti**¹ három hónapos időszakot tárgyalja.

A jelen negyedéves jelentés fő megállapításai a következők:

- **Lényegében befejeződött az SSM irányítási struktúráinak kialakítása, beleértve a kapcsolódó szervezeti szabályokat és eljárásokat is.** A felügyeleti testület (Supervisory Board) a vizsgált időszakban öt ülést tartott, és elfogadta eljárási szabályzatát, amely lehetővé tette az irányítóbizottság (Steering Committee) megalapítását. Szintén elfogadták a felülvizsgálati testület (Administrative Board of Review) létrehozásáról szóló EKB-határozatot, és folyamatban van a testület tagjainak kiválasztását célzó pályázati eljárás. A közvetítő testület (Mediation Panel) létrehozásáról szóló EKB-rendelet csaknem végleges; hivatalos elfogadására várhatóan május folyamán kerül sor. Az EKB Kormányzótanácsa elfogadta az EKB határozatát az Európai Központi Bank részéről a felügyeleti testületbe delegált képviselőkről, amelyek közül hármat ki is nevezett. A Kormányzótanács ezenfelül elfogadta a részt vevő azon tagállamok illetékes nemzeti hatóságaival (INH-k)² való szoros együttműködésről szóló EKB-határozatot, amelyek pénzneme nem az euro.
- **A Kormányzótanács a felügyeleti testület javaslata alapján elfogadta és 2014. április 25-én közzétette az SSM-keretrendeletet, valamint a konzultáció eredménye és a bevezetett módosítások összefoglalóját.** Ez megfelel az SSM-rendeletben meghatározott 2014. május 4-i határidőnek. Az SSM-keretrendeletben az SSM-rendelet (az SSM keretében az EKB és az INH-k között folytatott együttműködésről szóló) 6. cikke végrehajtásának gyakorlati szabályait határozzák meg. Az SSM-keretrendelet tervezetének szövegét az SSM-rendelettel összhangban 2014. február 7. és március 7. között nyilvános konzultációra bocsátották, amely igen pozitív eredménnyel járt, a konzultációs anyagban javasolt megközelítés pedig széles körű támogatást kapott.
- **A vizsgált időszak folyamán folytatódott az SSM felügyeleti szabályzatának kidolgozása.** Az SSM jelentős és kevésbé jelentős intézmények felügyeletének folyamatait, eljárásait, valamint módszertanát tartalmazó felügyeleti modelljét (amint az a felügyeleti szabályzat tervezetében szerepel) az INH-k visszajelzései alapján tovább finomították. A szabályzat az SSM munkatársainak szóló, „élő” dokumentum, amelyet 2014. november 4. előtt és azt követően is rendszeresen aktualizálnak. Az EKB a

¹ Az első negyedéves jelentést 2014. február 4-én, három hónappal az SSM-rendelet 2013. november 4-i hatályba lépése után tették közzé.

² Az INH-k körébe tartoznak a felügyeleti jogkörrel rendelkező nemzeti központi bankok is.

felügyeleti gyakorlatról szóló útmutatót tesz közzé, amelyben egyértelműen bemutatja az SSM jellemzőit, feladatait és folyamatait.

- **Megkezdődött az SSM felügyeleti tevékenységének fő operatív struktúráját alkotó közös felügyeleti csoportok (Joint Supervisory Teams) létrehozása.** A közös felügyeleti csoportok közvetlen felügyeletet gyakorolnak az SSM-rendelet értelmében jelentősnek minősített mintegy 130 bankcsoport felett. A teljesen működőképes közös felügyeleti csoportok létrehozása az egyik fő kihívás, amellyel az SSM-nek szembe kell néznie ahhoz, hogy az előírt időben, 2014. november 4-én átvehesse felügyeleti feladatait. Ehhez a megfelelő munkaerő mellett a működéshez szükséges infrastruktúra, képzés és hatékony szervezeti eljárások kialakítása is szükséges. Az SSM jó ütemben halad a munkatársak kiválasztása és az előkészítő munkálatok kivitelezése terén. Várhatóan június végére kinevezik az összes csoportkoordinátort, akik a nyár végére közel teljes létszámban csatlakoznak az EKB-hoz. Az év folyamán szorosan figyelemmel kísérik a kulcsfontosságú terület fejleményeit.
- **Az SSM munkatársainak felvétele a felső vezetői kinevezéseket övező kezdeti késedelmek után kielégítő ütemben zajlik.** A munkaerő-felvétel általánosságban felülről lefelé halad. A belső tervezést a felső vezetők munkába lépési dátumainak megfelelően módosították, továbbá gondoskodtak arról, hogy időben rendelkezésre álljon a kritikus létszámú munkaerő az SSM működésének megkezdéséhez. A jelentkezések nagy számából (több mint 8000 az eddig meghirdetett állásokra) látható, hogy az SSM-ben betölthető pozíciók iránt jelentős az érdeklődés. A munkaerőigény időben történő kielégítése szintén az SSM legfontosabb feladatainak egyike.
- **Az átfogó értékelés végrehajtása terén jelentős előrelépés történt.** Véget ért az eszközminőség-vizsgálat alá vont portfóliók kiválasztása, és megkezdődött a végrehajtási szakasz. 2014. április 29-én közzétették a stresszteszt forgatókönyvének részleteit, amelyeket az Európai Bankhatóság (EBH) határozott meg, továbbá az Európai Rendszerkockázati Testülettel (ERKT) és az EKB-val együttműködésben készített elő.
- **A felügyeleti testület jóváhagyta a felügyeleti adatszolgáltatási szabályzatot (Supervisory Reporting Manual), amely a felügyeleti tevékenységet támogató adatszolgáltatási keretrendszerrel biztosítja.** A belső használatra készült dokumentum rögzíti a felügyeleti adatszolgáltatás alapjául szolgáló megközelítést, és ismerteti az SSM adatszolgáltatási keretrendszerét.
- Ezenfelül az **előkészítő munka** szintén komoly előrelépést mutat számos területen, például az informatikai infrastruktúra, az emberi erőforrások, a létesítménygazdálkodás, a belső és külső kommunikáció, a felügyeleti díjak keretrendszere, a logisztikai szervezés, valamint a jogi és statisztikai szolgáltatások terén is.

1 BEVEZETÉS

Az SSM-rendeletben³ előírják, hogy az Európai Központi Bank (EKB) 2013. november 3-ától kezdve negyedévenként jelentést küldjön az Európai Parlamentnek, az Európai Unió Tanácsának és az Európai Bizottságnak a rendelet operatív végrehajtása terén elért eredményekről.

Az Európai Parlamenttel⁴ és a Tanáccsal⁵ kötött elszámoltathatósági megállapodások értelmében a jelentésben többek között ki kell térni a következőkre:

- a munka belső előkészítése, megszervezése és megtervezése;
- a monetáris politikai és a felügyeleti feladatok elkülönítésére vonatkozó követelménynek való megfelelés érdekében tett konkrét intézkedések;
- együttműködés más illetékes nemzeti vagy uniós hatóságokkal;
- a felügyeleti feladatok előkészítése során az EKB által észlelt akadályok;
- bármilyen aggodalomra okot adó fejlemény, vagy a magatartási kódex módosítása.

Az SSM 2014. február 4-én közzétett első negyedéves jelentése nem csupán a 2013. november 3-tól 2014. február 3-ig tartó időszakra terjed ki, hanem a 2012. június 29-i euroövezeti csúcstalálkozó óta végzett előkészítő munkát is tárgyalja.

A második jelentés a 2014. február 4. és május 3. közötti időszakot fedi le. Az EKB szakértői állították össze, és a felügyeleti testület az EKB Kormányzótanácsával folytatott konzultációt követően hagyta jóvá.

A harmadik negyedéves jelentést 2014. augusztus elején teszik közzé.

³ A Tanács 1024/2013/EU rendelete (2013. október 15.) az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról (HL L 287., 2013.10.29., 63. o.).

⁴ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament és az Európai Központi Bank között az egységes felügyeleti mechanizmus keretében az Európai Központi Bankra ruházott feladatok végrehajtásával kapcsolatos demokratikus elszámoltatás és felügyelet gyakorlásának szabályairól (HL L 320., 2013.11.30., 1. o.).

⁵ Egyetértési megállapodás az Európai Unió Tanácsa és az Európai Központi Bank között az egységes felügyeleti mechanizmussal összefüggő eljárások terén folytatott együttműködésről, amely 2013. december 12-én lépett hatályba.

2 AZ SSM IRÁNYÍTÁSI STRUKTÚRÁINAK LÉTREHOZÁSA

2.1 FELÜGYELETI TESTÜLET

A felügyeleti testületet érintő több újabb kinevezés is történt.

Sabine Lautenschläger 2014. február 3-án megjelent az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottságának meghallgatásán, majd az Európai Unió Tanácsa 2014. február 12-i hatállyal kinevezte a felügyeleti testület alelnökévé.

Az EKB Kormányzótanácsa 2014. március 6-án három EKB-képviselőt nevezett ki a felügyeleti testületbe:

- **Ignazio Angeloni**t, az EKB korábbi makroprudenciális politikai és pénzügyi stabilitási főigazgatóját 2014. március 6-i hatállyal nevezték ki.
- **Sirkka Härmäläinen**, aki 1998 és 2003 között az EKB igazgatósági tagja volt, 2014 májusában csatlakozik a testülethez.
- **Julie Dickson**, jelenleg a pénzügyi ágazat kanadai szabályozó és felügyeleti főhatóságának (Office of the Superintendent of Financial Institutions – OSFI) főigazgatója 2014 augusztusában lép be.

A felügyeleti testület 2014. március 31-én a Kormányzótanáccsal folytatott konzultációt követően elfogadta eljárási szabályzatát, amely 2014. április 1-jén lépett hatályba, majd megjelent az EKB weboldalán. A szabályzat kiegészíti az EKB eljárási szabályzatát, amelyet 2014 januárjában módosítottak a Kormányzótanács és a felügyeleti testület közötti viszony részletes meghatározása érdekében.

2.2 IRÁNYÍTÓBIZOTTSÁG

A felügyeleti testület eljárási szabályzata az irányítóbizottságra vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz.

Az irányítóbizottság a felügyeleti testület nyolc tagjából áll:

- az elnökből;
- az alelnökből;
- az EKB egyik képviselőjéből;
- az illetékes nemzeti hatóságok (INH-k) öt tagjából.

Az öt INH-tagot egy-egy éves időszakokra nevezik ki. Az INH-k közötti méltányos egyensúly és rotáció biztosítása érdekében az INH-kat a mechanizmusban részt vevő tagállamok teljes konszolidált banki eszközállománya alapján kialakított rangsor szerinti négy csoportra osztották. Mindegyik csoportból mindig legalább egy tagnak részt kell vennie az irányítóbizottságban.

Az irányítóbizottság feladata a felügyeleti testület tevékenységének támogatása és üléseinek előkészítése. Első ülésére 2014. március 27-én került sor.

2.3 FELÜLVIZSGÁLATI TESTÜLET

Az SSM-rendelet értelmében az EKB felülvizsgálati testületet hoz létre, amelynek feladata az EKB által az SSM-rendeletben rá ruházott jogkörben hozott határozatok belső adminisztratív felülvizsgálata lesz. Ebbe a belső testületbe a tagállamok delegálnak öt köztisztviselőt álló személyt, aki a banki és pénzügyi szolgáltatások, valamint felügyelet terén kellő szakértelemmel és gyakorlattal rendelkezik.

A felülvizsgálati testület feladata, hogy bármely természetes vagy jogi személy kérésére felülvizsgálja a nekik címzett, vagy őket közvetlenül és egyénileg érintő felügyeleti határozatokat. A felülvizsgálat arra vonatkozik, hogy a kifogásolt határozatok eljárásjogi és anyagi jogi szempontból megfelelnek-e az SSM-rendeletnek.

A Kormányzótanács a felügyeleti testülettel folytatott konzultációt követően megvitatta és 2014. április 16-án elfogadta a felülvizsgálati testület és annak működési szabályzata létrehozásáról szóló EKB-határozat tervezetét. Az EKB 2014. május 1-jén a felülvizsgálati testületi tagokra vonatkozó pályázati felhívást tett közzé, amely megjelent az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

2.4 KÖZVETÍTŐ TESTÜLET

A monetáris politikai és a felügyeleti feladatok különválasztásának biztosítását elősegítendő, az SSM-rendelet egy további belső testület, a közvetítő testület létrehozását írja elő. A testület célja, hogy – amennyiben az INH-k igénylik – rendezze a felügyeleti testület határozattervezetére vonatkozó, a Kormányzótanács által emelt kifogással kapcsolatos nézeteltéréseket. A közvetítő testületnek ennél fogva a mechanizmusban részt vevő tagállamonként egy-egy – a Kormányzótanács és a felügyeleti testület tagjai közül kiválasztott – tagból kell állnia.

A Kormányzótanács a felügyeleti testülettel folytatott konzultációt követően megvitatta és 2014. március 21-én elvben elfogadta a közvetítő testület és annak eljárási szabályzata létrehozásáról

szóló EKB-rendelet tervezetét, a hivatalos elfogadásra pedig várhatóan május folyamán kerül sor, amikor minden nyelvi változat rendelkezésre áll.

3 AZ EKB FELÜGYELETI FUNKCIÓJÁNAK LÉTREHOZÁSA

3.1 SZERVEZETI FELÉPÍTÉS

Az EKB felügyeleti funkciójának ellátására négy új főigazgatóság, valamint a felügyeleti testület számára kialakított külön titkárság jött létre, és folytatódott a szervezeti felépítés finomhangolása.

A mintegy 130 jelentős bankcsoport közvetlen, napi szintű felügyeletével foglalkozó **I. és II. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság** hét, illetve nyolc osztályból áll. A bankok két főigazgatóság közötti felosztása a felügyelet kockázatalapú megközelítése szerint, azaz a bankok kockázati kitettségének, összetettségének és üzleti modelljének figyelembevételével zajlik. A rendszerszempontról legjelentősebb 30 bank az I., míg a többi a II. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatósághoz került.

A kevésbé jelentős bankok közvetett felügyeletét ellátó **III. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság** három osztályból áll:

- Elemzési és Módszertani Támogatás;
- Intézményi és Ágazati Felvigyázás;
- Felügyeleti Felvigyázás és INH-kapcsolatok.

A horizontális és speciális szolgáltatásokat végző **IV. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság** tíz osztályból áll:

- Engedélyeztetés;
- Végrehajtás és Szankciók;
- Belső Modellek;
- Módszertan és Szabványfejlesztés;
- Felügyeleti Vizsgálati Programok Tervezése és Koordinálása;
- Centralizált Helyszíni Vizsgálatok;

- Felügyeleti Minőségbiztosítás;
- Válságkezelés;
- Felügyeleti Politika;
- SSM-kockázatelemzés.

Tízből hét osztályon belül további szervezeti alstruktúrák alakultak, osztályonként két szekció formájában. Ezenfelül Központi Műveleti Iroda (Central Operations Office) néven független egységet hoztak létre, amely a Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóságok által igényelt informatikai funkciók meghatározásához nyújt segítséget. Utóbbiakat az Informatikai Rendszerek Főigazgatósága és a Statisztikai Főigazgatóság biztosítja.

Végül a **Felügyeleti Testület** külön **Titkársága** egyetlen igazgatósági szintű szervezeti egységből áll, amely a következő két szekcióra oszlik:

- Döntéshozatali Eljárás;
- Döntéshozatali Politika.

3.2 MUNKAERŐ-FELVÉTEL

Az SSM munkaerő-felvételi eljárását a felső vezetéstől kiindulva, felülről lefelé irányuló módon szervezték.

A belső tervezést a felső vezetők munkába lépési dátumainak megfelelően módosították, továbbá gondoskodtak arról, hogy időben rendelkezésre álljon a kritikus létszámú munkaerő az SSM működésének megkezdéséhez.

Március elejére tíz felső vezető lépett hivatalba és vett részt a középvezetők kiválasztási eljárásában.

Ezután az operatív közös felügyeleti csoportok kialakításának célját szem előtt tartva elsőbbséget kapott az I. és II. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság középvezetői posztjainak, továbbá a IV. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság három osztálya (azaz a Módszertan és Szabványfejlesztés, az SSM-kockázatelemzés, valamint a Felügyeleti Vizsgálati Programok Tervezése és Koordinálása) pozícióinak betöltése. A 18 osztályvezető többsége várhatóan májusra veszi fel hivatalát. Emellett az ezen elsőbbséget élvező területeken már állományba vett mintegy 100 osztályvezető és tanácsadó az elkövetkező hónapok során fokozatosan csatlakozik az Európai Központi Bankhoz. A III. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság középvezetésének felvételi eljárása május körül fejeződik be, míg a IV.

Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság hátralévő középvezetői pozícióinak betöltése a nyár elejére ér véget.

Ezzel párhuzamosan február elején közzétették az I. és II. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság felügyeleti szakértői álláshirdetéseit. Júniusig várhatóan 280 felügyeleti munkatársat választanak ki, míg a III. és IV. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság fennmaradó, körülbelül 260 főnyi szakértőjének felvétele várhatóan július és szeptember között zárul le.

Végezetül, az EKB „közös szolgáltatásainak” (például informatika, emberi erőforrások, jogi szolgálatok, költségvetés, statisztika, kommunikáció és igazgatás) munkaerő-felvételi eljárása is zökkenőmentesen zajlik; a középvezetőket és a szakértőket nagyrészt párhuzamosan választják ki.

Időközben az INH-któl körülbelül 200 szakértőt küldtek vagy küldenek ki ideiglenes jelleggel az EKB-hoz a közvetlen működési feladatok támogatása végett. A kiküldetések utolsó, mintegy 120 fős hulláma májusban és júniusban várható.

Amint a munkaerő-felvétel első hullámai is igazolják, a felvételi határidők reális feltevéseken alapulnak. Mindazonáltal fontos a jelenlegi lendület fenntartása, különösen ami a jelentkezések feldolgozását és a kiválasztási eljárások befejezését illeti. A jelentkezések nagy számából (az eddig meghirdetett állásokra több mint 8000 érkezett) látható, hogy az SSM-ben betölthető pozíciók iránt jelentős érdeklődés mutatkozik. Ezt a trendet a további felvételi hullámok is bizonyosan megerősítik. Az EKB a felvételi folyamat minőségével és időtartamával kapcsolatos kockázatok mérséklése érdekében több előzetes értékelési eszközt is bevezetett (például online tesztek, külső helyszínen lebonyolítható írásbeli vizsgák és előzetes szakmai válogató interjúk), amelyek a jelentkezések számától függően rugalmasan vehetők igénybe.

További kockázat lehet az előre láthatónál hosszabb felmondási idő, amelynek következtében előfordulhat, hogy a csoportok nem állnak össze az előirányzott idő alatt (különös tekintettel arra, hogy számos jelenlegi munkáltató erősen érintett az átfogó értékelésben). Mindenesetre határozott egyetértés áll fenn annak tekintetében, hogy a minőség terén nem tehető engedmény.

3.3 A KÖZÖS FELÜGYELETI CSOPORTOK LÉTREHOZÁSA

A jelentős bankok működésének felügyelete a közös felügyeleti csoportok feladata. Minden egyes, az EKB alkalmazásában álló koordinátor irányította közös felügyeleti csoport az EKB és a mechanizmusban részt vevő tagállamok illetékes nemzeti hatóságainak több felügyeleti szakértőjéből áll.

Az EKB jó ütemben halad a közös felügyeleti csoportok munkatársainak kiválasztásával és előkészítő munkálatainak kivitelezésével. Amint fentebb olvasható, a tervek szerint zajlik az I. és II. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság középvezetőinek felvétele. Várhatóan június végére kinevezik az összes csoportkoordinátort, akik a nyár végére közel teljes létszámban csatlakoznak az EKB-hoz. A közös felügyeleti csoportok felvételi eljárása szintén előrehaladást mutat: a júniusig kiválasztandó 280 fő közül a csoportok teljes körű működéséhez szükségesnek ítélt 200 munkatárs várhatóan szeptemberig felveszi a munkát. Az extra „puffer” szerepét is betöltő további alkalmazottak október folyamán csatlakoznak az EKB-hoz.

A közös felügyeleti csoportok működésének előkészítése jól halad. Ennek részét képezi a felügyeleti szabályzaton végzett munka, a csoportoknak a felügyeleti folyamat különböző fázisaiban betöltendő szerepének és elvégzendő feladatainak megállapítása, valamint szervezeti struktúrájuk és a munkatársaikra vonatkozó követelmények meghatározása.

Az I. és II. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság a közelmúltban több tevékenységi irányt alakított ki a közös felügyeleti csoportok 2014. novemberi működésbe lépéséhez szükséges feladatkörök, folyamatok és infrastruktúra meghatározása érdekében. Ezek a tevékenységi irányok a következő prioritási területekre összpontosulnak:

- stratégiák és eljárások kialakítása, szervezeti szempontok figyelembevétele;
- a főbb érdekeltekkel, különösen az illetékes nemzeti hatóságokkal való kapcsolatépítés;
- a jelentős intézményekre vonatkozó kockázati profilok felmérése és felügyeleti stratégiák kidolgozása;
- felkészülés a felügyeleti feladatok zökkenőmentes átadására;
- a folyamatos felügyelethez kapcsolódó állandó feladatok és tevékenységek előkészítése.

Az I. és II. Mikroprudenciális Felügyeleti Főigazgatóság a fenti folyamat részeként megteszi az előkészületeket ahhoz, hogy a közös felügyeleti csoportok kezelni tudják az átfogó értékelés eredményeit és az azt követő esetleges felügyeleti reakciókat.

3.4 A SZAKTERÜLETEK ELKÜLÖNÍTÉSE

Az SSM-rendelet értelmében az EKB-nak belső szabályokat – így többek között a szakmai titoktartásra és az információcserére vonatkozó előírásokat – kell elfogadnia és nyilvánosságra hoznia a felügyeleti és a monetáris politikai funkció (valamint az EKB egyéb feladatai) különválasztásáról.

A szétválasztás szervezeti és döntéshozatali szempontból történő végrehajtására már számos eljárást kidolgoztak. Ezenfelül a szervezeti elkülönítést 2015-től a két funkció helyszínének Frankfurton belüli fizikai elkülönítése is tükrözi és támogatja:

- a bankfelügyelet a Eurotower épületében, az EKB Frankfurt központjában található jelenlegi székházában kap helyet;
- a monetáris politika és az EKB más szervezeti egységei a Frankfurt Ostend városrészében épülő új központba kerülnek át.

Emellett szintén folyamatban vannak a felügyeleti, a monetáris politikai és egyéb szakterületek közötti információáramlásra vonatkozó szabályok meghatározásának munkálatai. Ezen szabályok tervezetét szigorúan és teljes mértékben a bizalmas információk védelmére vonatkozó hatályos jogszabályokkal és előírásokkal (különös tekintettel a tőkekövetelményekről szóló irányelvre (CRD IV)⁶) és a Tanács 1998. november 23-i, az EKB által végzett statisztikai adatgyűjtésről szóló 2533/98/EK rendeletére⁷), valamint a KBER alapokmányában rögzített általános szolgálati titoktartási kötelezettségekkel összhangban dolgozzák ki. Az EKB bizonyos abban, hogy teljes és eredményes különválasztást érhet el, ugyanakkor kihasználhatja – amennyiben lehetséges és kívánatos – a két funkció egyazon intézményben történő ötvözésének minden várható előnyét.

3.5 MAGATARTÁSI KÓDEX AZ EKB BANKFELÜGYELETBEN ÉRINTETT SZEMÉLYZETE ÉS VEZETŐSÉGE RÉSZÉRE

Az SSM-rendelet értelmében az EKB Kormányzótanácsa *magatartási kódexet* dolgoz ki és tesz közzé *az EKB-nak a bankfelügyeletben dolgozó munkavállalói és vezetősége számára*. Az EKB jelenleg a bank összes munkavállalójára vonatkozó etikai feltételrendszer általános felülvizsgálatának részeként készíti elő ezen etikai magatartási szabályokat. Az új szabályok figyelembe veszik az SSM-rendeletben és az intézményközi megállapodásban lefektetett követelményeket. Az EKB munkavállalóinak képviselőivel folytatott konzultációt követően rövidesen benyújtják a vonatkozó javaslatot a felügyeleti testület és az EKB döntéshozó testületei részére. Az EKB az elfogadás előtt az intézményközi megállapodással összhangban tájékoztatja az Európai Parlamentet a tervezett magatartási kódex fő elemeiről. Az új szabályok várhatóan az EKB felügyeleti feladatainak 2014. novemberi teljes átvétele előtt hatályba lépnek.

⁶ HL L 176., 2013.6.27., 338. o.

⁷ HL L 318., 1998.11.27., 8. o.

4 JOGI KERETEK

4.1 NYILVÁNOS KONZULTÁCIÓ AZ EKB SSM-KERETRENDELETÉNEK TERVEZETÉRŐL

Az SSM-rendelet értelmében az EKB-nak az illetékes nemzeti hatóságokkal konzultálva, a felügyeleti testület javaslata alapján el kell fogadnia az SSM-rendelet (az SSM keretében az EKB és az INH-k közötti együttműködésről szóló) 6. cikke végrehajtásának gyakorlati szabályait meghatározó keretrendszert. Ez EKB-rendelet (az SSM-keretrendelet) formájában valósul meg.

Miután a keretrendelet tervezetét az intézményközi megállapodás hatályos előírásainak megfelelően megküldték az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottságának, 2014. február 7-én négy hetes (március 7-ig tartó) nyilvános konzultációt indítottak róla. Az EKB emellett február 19-én nyilvános meghallgatást tartott, amelyen az érdekeltek első alkalommal teheték fel a jogszabálytervezettel kapcsolatos kérdéseiket.

A nyilvános konzultáció igen pozitív eredménnyel járt. A határidő lejártáig az EKB 36 válaszadótól, többek között európai és nemzeti piaci és banki szervezetektől, pénz- és hitelintézetektől, (nem euroövezeti) központi bankoktól és felügyeleti hatóságoktól, pénzügyminisztériumoktól, valamint jogászoktól kapott észrevételeket, amelyeket közzétettek az EKB weboldalán.

A legtöbb észrevétel technikai jellegű volt: konkrét rendelkezések pontosítását vagy módosítását kérték, ami a keretrendelet-tervezetben javasolt általános megközelítés széles körű támogatottságát jelzi. A leggyakrabban felmerült témakörök többek között:

- az EKB felügyeleti határozatainak elfogadása során alkalmazandó eljárási szabályok (például meghallgatáshoz való jog, ügyiratokba való betekintés, nyelvhasználat);
- a felügyelt szervezetek jelentőségének értékelése során alkalmazott módszertan;
- határon átnyúló tevékenységre szóló engedéllyel (passport) kapcsolatos kérdések;
- a szoros együttműködés rendszere;
- a kevésbé jelentős felügyelt szervezetek státusza.

Több válaszadó a közös felügyeleti csoportok működésével és a helyszíni ellenőrzésekkel kapcsolatban, valamint általánosabb jelleggel, az SSM 2014 novemberétől várható működési módjáról is tett fel kérdéseket. Az EKB 2014. április 25-én közzétette az SSM-keretrendeletet⁸,

⁸ http://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/hu_reg_ecb_2014_17_f_sign.pdf

valamint a kapott észrevételekkel részletesebben foglalkozó, a keretrendelet-tervezet ezek hatására történt módosításainak áttekintését bemutató összefoglaló anyagot⁹.

4.2 AZ EKB SZOROS EGYÜTTMŰKÖDÉSRE VONATKOZÓ HATÁROZATA

A mechanizmusban részt vevő, euroövezeten kívüli tagállamok illetékes nemzeti hatóságaival folytatott szoros együttműködésről szóló EKB/2014/5 határozat (2014. január 31.) rendelkezik a szoros együttműködés kialakításának eljárásáról – különös tekintettel a szoros együttműködés felvételére vonatkozó kérelmekre, ezen kérelmek EKB általi vizsgálatára, valamint a szoros együttműködés esetleges felfüggesztésére és megszüntetésére. A határozat 2014. február 27-én lépett hatályba.

Míg az EKB/2014/5 határozat a szoros együttműködés kialakításának eljárásrendjét rögzíti, az SSM-keretrendelet arról szól, hogyan működik megteremtése után a szoros együttműködés, és hogyan végzik a felügyeletet. Ennélfogva mindkét jogszabály kiegészíti az SSM-rendelet 7. cikkének rendelkezéseit.

Eddig azon tagállamoktól, amelyek pénzneme nem az euro, nem érkezett a többi tagállamhoz, az Európai Bizottsághoz, az EKB-hoz és az Európai Bankhatósághoz (EBH) az SSM-rendelet és az EKB/2014/5 határozat által előírányzott eljárásoknak megfelelő, az EKB-val folytatandó szoros együttműködés felvételére vonatkozó kérelem.

4.3 A TANÁCS SZANKCIÓKRÓL SZÓLÓ 2532/98/EK RENDELETÉNEK MÓDOSÍTÁSAIRA VONATKOZÓ EKB-AJÁNLÁS

Az EKB 2014. április 25-én ajánlást¹⁰ tett közzé az Európai Központi Bank szankciók kirovására vonatkozó hatásköréről szóló, 1998. november 23-i 2532/98/EK tanácsi rendelet¹¹ módosításáról, melynek célja, hogy pontosítsa a következőkre vonatkozó szabályokat:

- az EKB által kiszabható szankciók a felügyeleti feladatokon kívüli központi banki feladatok gyakorlása során;
- az EKB által a felügyeleti feladatok gyakorlása során kiszabható közigazgatási szankciók.

Ez hivatott biztosítani a 2532/98/EK rendelet és az SSM-rendelet hatékony és következetes működését az egységes felügyeleti mechanizmus keretében. Az EKB az SSM-rendelet által

⁹ <http://www.ecb.europa.eu/ssm/consultations/shared/pdf/framework/draft-ssm-framework-regulation-feedback.en.pdf>

¹⁰ http://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/hu_rec_ecb_2014_19.pdf

¹¹ HL L 318., 1998. 11. 27., 4. o.

ráruházott feladatok ellátása céljából a közvetlenül alkalmazandó uniós jog megsértése esetén adminisztratív pénzbírságot¹², a „rendeleteinek vagy határozatainak megsértése esetén” pedig szankciókat¹³ róhat ki (a továbbiakban együttesen „közigazgatási szankciók”). Az SSM-rendelet 18. cikkének (1) bekezdése értelmében az adminisztratív pénzbírság közvetlenül alkalmazandó uniós jog megsértése esetén történő kiszabására vonatkozó irányelvek és eljárások az SSM-rendeletben vannak lefektetve, pontosabb meghatározásuk pedig az SSM-keretrendeletben szerepel. Az SSM-rendelet 18. cikkének (7) bekezdése értelmében az EKB a 2532/98/EK rendeletnek megfelelően szankciókat róhat ki az EKB rendeleteinek vagy határozatainak megsértése esetén¹⁴. A fentieket figyelembe véve különösen fontos, hogy koherens rendszert alakítsanak ki az EKB SSM-rendelet szerinti felügyeleti feladatainak végrehajtásához kapcsolódó összes közigazgatási szankció kiszabásával kapcsolatban.

Ezen túlmenően, a 2532/98/EK rendeletben foglalt bizonyos szabályok eltérnek az SSM-rendeletben szereplőktől. Ezek különösen a 2532/98/EK rendeletben meghatározott pénzbírság és kényszerítő bírság felső összeghatárát, az eljárási szabályokat, valamint az elévülési időt érintik. A 2532/98/EK rendeletre ajánlott módosítások orvosolják az említett problémákat.

4.4 A FELÜGYELETI DÍJAKRÓL SZÓLÓ EKB-RENDELET TERVEZETE

Az EKB felügyeleti díjakra vonatkozó rendelettervezetének részleteit a 6.2 pont tartalmazza.

5 FELÜGYELETI MODELL

5.1 A FELÜGYELETI SZABÁLYZAT VÉGLEGESÍTÉSE

A felügyeleti szabályzat az SSM munkatársainak szóló belső dokumentum; a jelentős és kevésbé jelentős intézmények felügyeletének folyamatait, eljárásait és módszertanát foglalja magában, az SSM működésére vonatkozó általánosan elfogadott alapelvek figyelembevételével. A szabályzat az SSM keretében és az SSM-en kívüli hatóságokkal folytatott együttműködéssel kapcsolatos eljárásokat ismerteti.

¹² Az SSM-rendelet 18. cikkének (1) bekezdése értelmében az EKB adminisztratív pénzbírságot szabhat ki, „[a]mennyiben a hitelintézetek, pénzügyi holdingtársaságok vagy vegyes pénzügyi holdingtársaságok szándékosan vagy gondatlanságból megsértik a vonatkozó, közvetlenül alkalmazandó uniós jog valamely olyan követelményét, amellyel kapcsolatban a vonatkozó uniós jog értelmében adminisztratív pénzbírság kiszabását kell lehetővé tenni az illetékes hatóságok számára”.

¹³ Az SSM-rendelet 18. cikkének (7) bekezdése.

¹⁴ Ezenfelül az SSM-rendelet 18. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy az EKB a 18. cikket az SSM-rendelet 4. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében említett jogi aktusokkal – többek között a 2532/98/EK tanácsi rendeletben megállapított eljárásokkal – összhangban alkalmazza, az adott esettől függően.

Első tervezetét 2014. január 30-i első ülésén terjesztették a felügyeleti testület elé. A szabályzat azonban élő dokumentum, amelyet a módszertan finomhangolása és az eljárások INH-visszajelzés alapján történő fejlesztése kapcsán állandóan frissítenek. Ennek megfelelően mind az EKB felügyeleti feladatkörének 2014. november 4-i teljes körű átvétele előtt, mind azt követően továbbra is rendszeresen aktualizálják.

Mivel az SSM felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárásának (SREP)¹⁵ részét képező kockázatértékelés, valamint tőke- és likviditási számítás módszertana nagymértékben függ a felügyeleti adatszolgáltatás keretében kapott adatok hozzáférhetőségétől és minőségétől, jelentős erőfeszítéseket fordítanak ezen adatok és az elemzésben használt felügyeleti információk körének bővítésére és minőségének javítására.

Az illetékes nemzeti hatóságokkal „lehetőség szerinti” alapon három adatgyűjtési próbaprogramot bonyolítottak le. Ennek keretében különös figyelmet kaptak a kulcsfontosságú változók, valamint a kiugró értékek és hiányzó változók miatti módosítások és korrekciók. Ezek az erőfeszítések az adatok minőségét és összehasonlíthatóságát érintő jelentős problémákat mutattak ki, amelyek például az eltérő nemzeti számviteli rendszerekből erednek, és akadályozzák az adatok, likviditási ráták és kamatláb-kockázati mutatók értékelését. Ugyanakkor a módszertan jelentős mértékben javult, így tükrözi az egyes üzleti modelleknek vagy bizonyos helyzeteknek a mutatók értékére gyakorolt hatását.

Ezen túlmenően a felügyeleti elemzés alaposságának és mélységének növelése érdekében külön figyelmet fordítottak a piaci adatforrások harmadik feltől átvett eszközökkel történő bővítésére. Ezen források külső szolgáltatóktól származó adatokat és az Európai Központi Bankban/eurorendszerben rendelkezésre álló megoldásokat is tartalmaznak. Az adat- és információforrások bővítésének előnye többek között, hogy lehetővé teszi (i) a felügyeleti adatszolgáltatásból származó adatok kiegészítését, (ii) a más adatforrásból eredő potenciális szinergiák kiaknázását, valamint (iii) a felügyeleti adatokkal való összevetést.

Az SREP részét képező tőke- és likviditási számítási koncepciót továbbfejlesztették. Az SSM megközelítése számszerűsíti azokat a tőkekövetelményeket, amelyek a minimális szabályozói követelményektől függő kockázatokhoz (1. pillér szerinti kockázatok) és a minimális követelmények által már nem érintett további kockázattípusokhoz (2. pillér szerinti kockázatok) kapcsolódnak. A kockázatok az információk felhasználásával számszerűsítik, amelyek az SSM SREP keretein belül az SSM kockázatértékelési rendszeréből és az intézmény belső tőkemegfelelés-értékelési eljárásának (ICAAP) értékeléséből származnak.

¹⁵ Az SREP a felügyeleti felülvizsgálat irányítására, valamint a felügyelt szervezet által teljesítendő, az egyedi szavatolótőkére, közzétételre és likviditásra, illetve egyéb intézkedésekre vonatkozó lehetséges további követelmények meghatározására szolgáló eljárás.

A számszerűsítés kezdeti módszereinek INH-któl gyűjtött adatok felhasználásával történő tesztelési munkálatai is folytatódtak. A tesztelés részét képezi az egyes módszertani koncepciók hatásának elemzése és a kockázatok számszerűsítésére kidolgozott, meghatározott módszerek kalibrálása és vizsgálata. Ezenfelül a tesztelés a belső jelentéstételi sablonok, a számításokhoz használható eszközök stb. fejlesztésére, valamint a döntéshozatalra is kiterjedt. Ez a tevékenység hozzátartozik az SSM szélesebb értelemben vett informatikai fejlesztési feladataihoz is.

Az SSM felügyeleti szabályzata mellékletként tartalmazza a helyszíni ellenőrzések részletes módszertanát, így iránymutatást nyújt a helyszíni ellenőrzést végző csoportoknak a különféle értékelési kérdésekkel kapcsolatban, továbbá meghatározza a helyszíni ellenőrzések célkitűzéseit, technikáit és összegyűjtendő adatait. A végső cél az, hogy az eljárások összehangolása és a felügyeleti intézkedések egyértelmű keretrendszerének kialakítása révén biztosítsák az értékelések és az ellenőrzéseket követő felügyeleti intézkedések egységességét. A módszertani mellékletben megtalálható témák (a kockázatértékelési módszertannal összhangban) a következő kategóriákat ölelik fel:

- hitelkockázat;
- piaci kockázat;
- működési kockázat (beleértve az informatikát és a kiszervezést is);
- vállalatirányítási és belső ellenőrzési keretrendszer (ideértve a belső szervezetirányítási, kockázatkezelési, javadalmazási, belső ellenőrzési és megfelelési funkciókat);
- likviditási kockázat és tőkeproblémák (tőkekövetelmény-számítási és -értékelési eljárás és ICAAP-vizsgálat).

Az ellenőrzést végző szakértők saját szakmai megítélésük alapján szükség szerint részletesebb alkategóriákat is bevezethetnek.

Az SSM helyszíni ellenőrzési módszertana várhatóan nem lesz statikus, hanem idővel fejlődik és frissül. Az EKB arra törekszik, hogy az illetékes nemzeti hatóságokkal konzultálva rendszeres jelleggel felülvizsgálja és frissítse az ellenőrzési módszereket, így garantálja, hogy azok megfelelnek a kockázatalapú megközelítés és az arányosság alapelveinek, emellett további releváns területekre is kiterjednek.

5.2 A FELÜGYELETI ELJÁRÁSOKRÓL SZÓLÓ NYILVÁNOS ÚTMUTATÓ ELŐKÉSZÍTÉSE

Jelenleg előkészítés alatt áll az „Útmutató az egységes felügyeleti mechanizmus felügyeleti eljárásaihoz és módszertanához” című nyilvános dokumentum, amelynek fő célja, hogy egyértelműen bemutassa az SSM releváns funkcióit, feladatait és folyamatait. Az útmutató biztosítja a felügyelt szervezetek számára a felügyeleti vizsgálat elveinek átláthatóságát, így elősegíti az SSM működésével és a felügyelet által támasztott elvárásokkal kapcsolatos bizonytalanság eloszlását. Ugyanakkor az SSM-re vonatkozó közzétételi követelmények teljesítését is szolgálja, különös tekintettel a következőkre:

- az Európai Parlament és az EKB között intézményközi megállapodás, amely szerint az EKB „a honlapján tájékoztatást tesz közzé felügyeleti gyakorlatairól”;
- az EBH felügyeleti közzétételi keretrendszere, amely a CRD IV irányelv 143. cikke (1) bekezdésének (c) albekezdése értelmében előírja az SREP során alkalmazott „általános kritériumok és módszertanok” nyilvánosságra hozatalát.

Az útmutató a következő fő területekkel foglalkozik:

- az SSM mint az európai bankunió első pillére;
- az SSM átfogó célkitűzései, földrajzi, intézményi és funkcionális hatóköre, valamint fő működési elvei;
- a jelentős és kevésbé jelentős intézmények fogalma, és a rájuk vonatkozó kritériumok;
- az SSM működését vezérlő jogszabályok fő elemei és ezek kölcsönhatása;
- az SSM gyakorlati működése;
- az EKB fő struktúrái és szervei;
- az EKB és a mechanizmusban részt vevő tagállamok illetékes nemzeti hatóságai közötti együttműködés;
- a jelentős és kevésbé jelentős intézmények felügyelete során alkalmazott megközelítések, és a feladatok elosztása az EKB és az INH-k között mindkét megközelítés esetében;
- az EKB-n belüli szervezeti felépítés;
- együttműködés az SSM és más hatóságok között;
- a szoros együttműködés koncepciója, melynek révén azok a tagállamok is csatlakozhatnak az SSM-hez, amelyek pénzneme nem az euro;

- fő felügyeleti feladatok a különböző felügyeleti területeken, ezek célkitűzései, gyakorisága és kívánt eredménye (különbséget téve a jelentős és kevésbé jelentős intézmények felügyelete között);
- a felügyelet teljes SSM-re kiterjedő egységességének biztosítására és elősegítésére szolgáló eljárások;
- a leglényegesebb eljárási szabályok, például belépési pontok és nyelvhasználati előírások;
- az SSM közös kockázatértékelési, valamint a tőke- és likviditási követelmények számítására vonatkozó módszertanának alapvető jellemzői.

Az útmutatót jóval az SSM működésbe lépését megelőzően kívánják közzétenni.

6 EGYÉB RELEVÁNS MUNKATERÜLETEK ELŐKÉSZÍTÉSE

6.1 A FELÜGYELETI ADATSZOLGÁLTATÁSI KERETRENDSZER

Az SSM felügyeleti adatszolgáltatási szabályzatát – amely a felügyeleti adatszolgáltatási keretrendszer módszertanát meghatározó, és a vonatkozó adatokat és adatszolgáltatási keretrendszert leíró belső dokumentum – áprilisban „élő” dokumentumként jóváhagyta a felügyeleti testület. Mivel a felügyeleti adatszolgáltatási keretrendszer kialakítása során elsősorban egy központosított kockázatértékelési rendszer (RAS) működtetéséhez szükséges adatokat vették figyelembe, a rendszerben foglalt változókat a különféle banki kockázati profilok szerint kategorizálták.

A felügyeleti testület megállapodott, hogy március elején harmadik adatgyűjtési próbaprogramot indít (SSM-próbaprogram – SPE-3), amelyben folytatják és finomítják különös tekintettel a RAS előkészületeit. Az SPE-3 fő célja a RAS-ban alkalmazott módszertanok továbbfejlesztése. Az adatgyűjtés tartalmát szorosan összehangolták az INH-kkal. A legfrissebb, 2013. december végi adatok gyűjtése elengedhetetlen ahhoz, hogy folyamatosan bővítsék az aktuálisan viszonylag rövid adatsorokat. Fontos szempont, hogy a program a közös felügyeleti csoportok átmenetét elősegítő munkáját is támogatja, hiszen lehetővé teszi számukra, hogy saját előkészítő munkájuk során is alkalmazzák az adatsorokat. A program segíti majd a bankokat, INH-kat és az EKB-t a jövőbeli rendszeres adatgyűjtések előkészítésében. Minden erőfeszítést megtesznek, hogy hatékonyan összehangolják az adatgyűjtési kérelmeket, és elkerüljék az átfedéseket és a duplamunkát.

Másik igen fontos folyamatban levő munka a kevésbé jelentős pénzügyintézetek adatkeretrendszerének megtervezése. A legnehezebb feladat, hogy megtalálják az egyensúlyt a kötelezően bekérendő adatfajták meghatározásában úgy, hogy ne terheljék szükségtelenül a bankokat, különösen a kisebbeket.

Folyamatban van a felügyelet banki (SUBA) adatkezelési rendszerének üzembe állítása; a SUBA-ra az EKB-nak a felügyeleti adatok és a metaadatok fogadásához van szüksége. Feladata az adattárolás, -feldolgozás és -terjesztés, az adatok helyességének, egységességének ellenőrzése, a titkos adatkezelés biztosítása. Ez összhangban van az EBH-nak a felügyeleti adatszolgáltatásra vonatkozó (2013 júliusában kiadott) végrehajtás-technikai szabványaival (ITS), és fokozatosan befogadja az egyéb, az EBH által még nem összehangolt rendszeres felügyeleti adatokat. A rendszer ezenfelül alkalmas lesz mind az egyedi, mind a konszolidált (csoportszintű) banki adatok tárolására.

Az első szakasz végét 2014 júliusára irányozták elő. A rendszert összekapcsolják az Intézmények és fiókvállalatok adatbázisának nyilvántartásával (RIAD), amely várhatóan a bankok legfontosabb üzleti és intézményi adatait, valamint a bankcsoportok felépítéséről szóló információkat (referenciaadatokat) fogja tartalmazni. A RIAD ezenkívül közvetlenül támogatja például az EKB közvetlen felügyelete alá vonandó, jelentős bankcsoportok azonosítását.

6.2 A FELÜGYELETI DÍJAK KERETRENDSZERE

Az SSM-rendelet értelmében az EKB éves díjat számol fel a mechanizmusban részt vevő tagállamokban székhellyel rendelkező hitelintézetekre, valamint a mechanizmusban részt vevő valamely tagállamban székhellyel rendelkező olyan fiókokra, amelyeket a mechanizmusban részt nem vevő tagállamban székhellyel rendelkező hitelintézet hozott létre. Az SSM-díj kiszámításával kapcsolatos intézkedéseket EKB-rendeletben kell meghatározni, kialakítva a díjakra vonatkozó szabályokat, eljárásokat, amelyek során törekedni kell a takarékosági és arányossági szempontok érvényesítésére, összhangban a transzparenciára vonatkozó követelményekkel.

Az SSM első negyedéves jelentése óta eltelt időszakban az EKB elkészítette a felügyeleti díjakról szóló rendlettervezetet, amely a következő fő aspektusokkal foglalkozik:

- az éves felügyeleti díj teljes összegének meghatározására vonatkozó kritériumok;
- a felügyelt szervezetek által fizetendő éves felügyeleti díj kiszámítására vonatkozó megállapodások;
- az éves felügyeleti díj beszedése során alkalmazandó eljárás.

Megkezdődtek az INH-kkal a felügyeleti díjról szóló EKB-rendelettervezettel kapcsolatos tárgyalások. A következő teendő az EKB felügyeleti díjra vonatkozó módszertanára tett javaslatok véglegesítése, és magának a rendelettervezetnek nyilvános konzultációra bocsátása. A konzultációt 2014. május végéig szándékozzák elindítani.

6.3 INFORMATIKAI INFRASTRUKTÚRA

Az SSM új üzleti folyamatainak és műveleteinek létrehozását a következő informatikai tevékenységi irányok támogatják:

- **Közös informatikai szolgáltatások:** az SSM szakértőinek ideiglenes munkahelyén új munkaállomásokat helyeztek üzembe, amit 2014 őszének végéig összesen 1100 új munkaállomás kialakítása követ. Az INH-k az eurorendszer/KBER NKB-k által jelenleg használt hálózati infrastruktúráján, a CoreNeten keresztül csatlakoznak az SSM-alkalmazásokhoz (ez alól csak néhány INH kivétel, ahol más megoldásra lehet szükség). A KBER-en kívüli INH-kkal történő, aláírással ellátott és titkosított üzenetsere lehetőségeit még vizsgálják.
- **Együttműködés, munkafolyamat- és információkezelés:** folyamatban van az elérhetőségi adatok és információk igények/kérelmek kezelésével kapcsolatos informatikai projekt (e-Contact) ; első elemeit 2014. május végén állítják üzembe. Ezzel párhuzamosan tovább folyik a munka a DARWIN dokumentum- és iratkezelési rendszerhez való hozzáférés javításán azon INH-k számára, amelyek a jegybanktól külön intézményként működnek.
- **Vállalati erőforrás-tervezés:** a szervezeti egységek képviselői meghatározták az SSM költségvetésével, a szervezeti struktúrával és a jelentéstétel megváltozásával kapcsolatos kezdeti üzleti követelményeket. Ezek fejlesztése folyamatban van, az újabb módosítások az elkövetkező hónapokban várhatók. Ami a költségkalkulációt, a számlázást, a díjbeszedést és az egyeztetést illeti, az EKB megfelelő megoldásként az SAP állami szektornak nyújtott beszedési és kifizetési, valamint adózási és bevételkezelési moduljait (Public Sector Collection and Disbursement és Tax and Revenue Management) jelölte meg. Az előbbi fejlesztése folyamatban van, és az egyes szervezeti egységek képviselőivel való rendszeres párbeszéd nagyban hozzájárul a sikeres megvalósításhoz.
- **Adatgyűjtés, adatminőség-kezelés és -analitika:** a SUBA-adatrendszer projekt előkészítő szakasza lezárult. A projekt elsősorban arra irányul, hogy lehetővé tegye az EKB számára az összes SSM-országból érkező, XBRL-formátumú konkrét felügyeleti adat fogadását, összhangban az EBH végrehajtás-technikai szabványaival. Végrehajtására azután kerül sor, hogy előkészítették és lebonyolították a megfelelő informatikai szolgáltató kiválasztására kiírt átfogó pályázatot, kiválasztották a szükséges szoftverelemeket, valamint műszakilag tesztelték a felügyeleti adatgyűjtést és -érvényesítést végző SUBA-prototípust.

- **Információkezelő Rendszer (IMAS):** az IMAS-rendszer teremti meg az alapját a banki intézmények összehangolt és konzisztens felügyeletének. Az SSM működésének főként a kezdeti szakaszában az IMAS kiemelten fontos szerepet játszik majd abban, hogy minden felügyeleti csoport garantáltan közös módszertant és szabványokat alkalmazzon. Ezenfelül az összes INH-tag számára egyértelműen jelzi, hogy az SSM teljes kapacitással működik. A stabil, hatékony és könnyen alkalmazható megoldás továbbá elősegíti, hogy az SSM-et több szinten elfogadják. Úgy határoztak, hogy olyan már meglévő informatikai megoldást választanak az IMAS központi elemévé, amely az egyik INH-nál már bevált, majd ezt a sajátos SSM-igényeknek megfelelően tovább finomítják.

7 ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

Az előző negyedéves jelentés óta az átfogó értékeléssel kapcsolatban komoly előrelépés történt. Az értékelés három legfontosabb célkitűzése a következő:

- a rendelkezésre álló információk színvonalának javításával átláthatóságot teremteni a bankok állapotával kapcsolatban;
- szükség esetén korrekciós intézkedéseket meghatározni és végrehajtani;
- biztosítani minden érintettet afelől, hogy a bankok a fundamentális mutatókat tekintve jó állapotban vannak és megbízhatóak, és ezáltal építeni a bizalmat.

Az eszközminőség-vizsgálat és a stresszteszt az átfogó értékelés leglényegesebb módszertani építőeleme.

A folyamat formálisan az átfogó értékelés hatálya alá eső hitelintézetek körét megállapító, 2014. február 4-i EKB/2014/3 határozat elfogadásával vette kezdetét. A határozatot a Kormányzótanács a felügyeleti testület javaslata alapján fogadta el.

Annak érdekében, hogy az értékelést 2014 novembere, vagyis az SSM operatív felügyeleti munkájának megkezdése előtt be lehessen fejezni, az elmúlt hónapok során számos fontos munkafázis lezárult, és több lényeges folyamat kezdetét vette. Mindezeket az alábbi pontokban ismertetjük.

7.1 A PORTFÓLIÓK KIVÁLASZTÁSÁNAK VÉGLEGESÍTÉSE

Az eszközminőség-vizsgálat első szakasza – a vizsgálandó portfóliók körének kiválasztása – lezárult. A kiválasztás során kockázatalapú megközelítést alkalmaztak. A folyamat az INH-k és az EKB szoros együttműködésével zajlott, amelynek keretében az INH-k az EKB központi projektmenedzsment-irodájának (CPMO) nyújtották be javaslataikat, amelyeket először

kétoldalú üléseken vitattak meg, majd véglegesítették a kiválasztott portfóliók körét. A vizsgálathoz kiválasztott banki könyvi portfóliók kockázattal súlyozott teljes eszközállománya (RWA) hozzávetőleg 3,7 billió eurót tesz ki, amely az átfogó értékelés hatálya alá eső bankok hitelkockázattal súlyozott teljes eszközállományának 58%-ával egyenértékű.

Ezen túlmenően 29, számottevő kereskedési könyv szerinti kitettséggel rendelkező bank kereskedési könyvét testre szabott eszközminőség-vizsgálatnak vetik alá. Ez a komponens a kereskedési könyvi alapfolyamatok minőségi, valamint a legfontosabb derivatívaárazási modellek kvantitatív felülvizsgálatát foglalja magában. Előbbiben azt értékelik, hogy a bankok által kereskedési könyvi pozícióik valós értékének számításához és figyelemmel kíséréséhez igénybe vett alapfolyamatok mennyire eredményesek és helytállóak. Utóbbi során pedig a 3. szintű derivatívák értékeléséhez használt leglényegesebb árazási modellek hibatűrő képességére összpontosítanak. A vizsgálandó árazási modellek kiválasztása is lezárult.

7.2 A PROJEKT ELINDÍTÁSA, HATÁRON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A projektstruktúrákat és a hozzájuk rendelt erőforrásokat időben mobilizálták országos szinten ahhoz, hogy elindulhasson az eszközminőség-vizsgálat végrehajtási szakasza. Az INH-k mára lebonyolították a folyamatot támogató harmadik felek (külső konzulensek, könyvvizsgáló cégek) pályáztatását. Országos szinten a végrehajtást nemzeti projektmenedzsment-irodák koordinálják, amelyek munkáját nemzeti irányítóbizottságok felügyelik. Amint az előző negyedéves jelentésben kifejtettük, mindkét országos struktúra az EKB illetékes központi szervezeti egységének, nevezetesen az EKB CPMO-jának és az átfogó értékelés irányítóbizottságának (CASC) számol be. Az INH-k munkatársaiból és könyvvizsgálókból álló ellenőrző csoportok a helyszíni ellenőrzést végzik az egyes bankoknál. Az EKB szakértőiből országspecifikus csoportokat hoztak létre, amelyek országos és központi szinten technikai segítséget nyújtanak, valamint közreműködnek a minőségbiztosítási feladatokban. A csoportok már meg is kezdték munkájukat az egyes tagállamokban.

Az átfogó értékelés végrehajtásához kapcsolódóan véglegesítették a székhely szerinti és a fogadó tagállam közötti együttműködési keretrendszert, továbbá megkötötték a felügyeleti hatóságok közötti kétoldalú megállapodásokat. Mindez elengedhetetlen az eszközminőség-vizsgálat lebonyolításához, mivel az értékelés körébe vont számos intézmény nemzetközi tevékenységet folytat, így az értékelés hatálya alá eső nemzetközi portfólióval rendelkezik. A megállapodások az SSM-tagállamok INH-i közötti együttműködés mellett az SSM-tag INH-k és az SSM-en kívüli joghatósági területek felügyeleti hatóságai közötti kooperációt is felölelik, mind az EU területén belül, mind azon kívül. Az érintett, SSM-en kívüli hatóságok számára több műhelyfoglalkozást is tartottak az EKB-ban, amelyeken megvitatták és rögzítették az

együttműködés – beleértve az EBH-val, az Európai Bizottsággal és az Európai Értékpapír-piaci Hatósággal való együttműködés – részleteit.

7.3 A 2. SZAKASZ KÉZIKÖNYVÉNEK KÖZZÉTÉTELE

2014. március 11-én az EKB weboldalán közzétették a konkrétan az eszközminőség-vizsgálat végrehajtási szakaszához (2. szakasz) kapcsolódó módszertani kézikönyvet. A dokumentum a 2. szakasz tíz elvégzendő modulját ismerteti, köztük a következőkre vonatkozó eljárásokat:

- adatérvényesítés, modellinput-ellenőrzés;
- a számottevő kitétség és a fedezetek értékelése, a céltartalékképzés szükségességének meghatározása;
- ágazati referenciaszámok igénybevétele a piaci érték vizsgálatához;
- minőségbiztosítás és az eredmények nyomon követése a kellő időben történő befejezéshez.

A kézikönyv a vizsgálatban érintett összes fél számára egységes referenciaként szolgál, konkrét iránymutatást nyújtva az összes szükséges lépéshez. A dokumentum publikálását intenzív szakmai ellenőrzés előzte meg; a finomítások az INH-k és az érintett könyvvizsgáló cégek részvételével zajlottak.

7.4 AZ ESZKÖZMINŐSÉG-VIZSGÁLAT VÉGREHAJTÁSA, MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS, AZ ADATOK TITKOSSÁGA

A bankokat vizsgáló csoportok februárban megkezdték helyszíni munkájukat, és március végére teljesítették az első munkamodult (folyamatok, politikák, számviteli ellenőrzés). Az adatintegritás érvényesítése és a hiteladatok felülvizsgálata most zajlik, a kollektív céltartalékképzési elemzés pedig április közepén kezdődött. Az EKB tisztában van azzal, hogy a bankoknak viszonylag rövid idő alatt kell jelentős mennyiségű részletes adatot szolgáltatniuk, és hogy mindez komoly erőfeszítést igényel. Az EKB CPMO irodája törekedett az adatsablonok egységesítésére, hogy minimálisra csökkentse a beszámolási kötelezettséggel járó terhet anélkül, hogy ezzel aláásná a vizsgálat színvonalát. Az EKB több közvetlen egyeztetést is tartott az értékelésben érintett bankok felső vezetőivel, és a folyamat hátralévő részében is folytatni fogja ezt a párbeszédet.

A minőségbiztosítás különösen fontos ahhoz, hogy gondoskodjon az átfogó értékelés eredményeinek integritásáról és összehasonlíthatóságáról, továbbá hogy az egyes hitelintézetek

és országok azonos feltételek mellett vehessenek részt az értékelésben. Ennek alapján a minőségbiztosítási tevékenység következő, háromszintű keretrendszerét dolgozták ki:

- a banki ellenőrzést végző csoportok feladata hitelesíteni az INH-khoz benyújtott banki adatok minőségét;
- az INH-k technikai segítségnyújtással és minőségbiztosítással foglalkozó csoportjai, valamint az EKB országspecifikus csoportjai az érintett jogrendszerekben további, bankok közötti ellenőrzést és hitelesítést végeznek;
- az EKB-ban a CPMO felülvizsgálja az országos szintről benyújtott adatok minőségét, továbbá országok közötti ellenőrzést végez és elemzéseket készít.

Kulcsfontosságú a vizsgálat során benyújtott valamennyi adat bizalmas kezelése, egyfelől az érintett hitelintézetek jogainak védelme, másfelől a kommunikációs folyamat rendjének betartása – vagyis az információk kiszivárgásának elkerülése – érdekében. Az átfogó értékelés végrehajtásában részt vevő valamennyi érintett titoktartási megállapodást írt alá, az EKB pedig a maga részéről komoly erőfeszítéseket tett az adatok biztonságos átvitelének és tárolásának garantálására, valamint az illetéktelen hozzáférés lehetőségének kizárására.

7.5 STRESSZTESZT

2014. február 3-i sajtóközleményében az EKB megerősítette, hogy a stresszteszt során az EBH által 2014. január 31-én közzétett legfontosabb paramétereket fogja alkalmazni. Az alapforgatókönyv esetén a tőke megfelelési küszöbérték az elsődleges alapvető tőke 8%-a, kedvezőtlen forgatókönyv esetén pedig 5,5%-a. Az átfogó értékelés egyik alappilléreként az SSM-tagországok stressztesztje az eszközminőség-vizsgálat eredményeit is tartalmazni fogja.

A teszt hároméves időszakot vizsgál (2013. decembertől 2016. decemberig). A stresszteszt alapforgatókönyvét az Európai Bizottság dolgozta ki, a kedvezőtlen forgatókönyvre pedig az előző vizsgálatokhoz hasonlóan az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) tett javaslatot, az EKB-val és az EBH-val szoros együttműködésben. A forgatókönyvek részleteit 2014. április 29-én hozták nyilvánosságra.

7.6 A TŐKEHIÁNY PÓTLÁSÁRA IGÉNYBE VEHETŐ INTÉZKEDÉSEK

2014. április 29-i sajtóközleményében az EKB részletesen ismertette, hogy a bankoknak hogyan kell eljárniuk abban az esetben, ha az átfogó értékelés nyomán meghatározott tőke megfelelési mutatójuk nem éri el a küszöbértéket, különösen ami az időzítést és az igénybe vehető tőkeeszközöket illeti.

Amennyiben egy banknál tőkehiányt állapítanak meg, az érintett pénzügyintézetnek tervezetet kell benyújtania, amelyben részletesen be kell mutatnia, milyen intézkedésekkel fogja orvosolni a helyzetet. A tőkehiányt az eszközminőség-vizsgálatban vagy a stresszteszt alapforgatókönyvében való megállapítást követően hat hónapon belül, a stresszteszt kedvezőtlen forgatókönyvében való megállapítást követően pedig kilenc hónapon belül kell pótolni. A hat, illetve kilenc hónapos periódus az átfogó értékelés eredményeinek 2014. októberi publikálásától számítandó.

Ami a tőkeemeléshez igénybe vehető instrumentumok körét illeti, az eszközminőség-vizsgálatban és a stresszteszt alapforgatókönyvében feltárt hiány pótlására kizárólag az elsődleges alapvető tőke instrumentumai vehetők igénybe, a tőkekövetelményekről szóló rendelet 50. cikkében szereplő definíciók szerint. A stresszteszt kedvezőtlen forgatókönyve alapján megállapított hiányt az elsődleges alapvető tőke instrumentumaival és/vagy a tőkekövetelményekről szóló rendelet 52. cikkében foglalt követelményeknek megfelelő átváltható vagy leírható instrumentumokkal (kiegészítő alapvető tőkeinstrumentumok) lehet pótolni. A kiegészítő alapvető tőkeinstrumentumokat az RWA maximum 1%-áig lehet igénybe venni a következők szerint:¹⁶

- 5,5% alatti tőkemegfelelőségi mutató esetén: a teljes RWA 0%-a;
- 5,5%-os, illetve ennél magasabb és 6%-nál alacsonyabb tőkemegfelelőségi mutató esetén: a teljes RWA 0,25%-áig;
- 5,5%-os, illetve ennél magasabb és 7%-nál alacsonyabb tőkemegfelelőségi mutató esetén: a teljes RWA 0,5%-áig;
- 7%-os, illetve ennél magasabb tőkemegfelelőségi mutató esetén: a teljes RWA 1%-áig.

8 ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

Az SSM-rendelet, valamint az Európai Parlament és az EKB közötti intézményközi megállapodás egyértelműen rendelkezik a felügyeleti testület elnökének és alelnökének kinevezési eljárásáról. Az EU Tanácsa 2014. február 11-én az EKB Kormányzótanácsának javaslatára Sabine Lautenschlägert, az EKB Igazgatóságának tagját nevezte ki a felügyeleti testület alelnökévé. A kinevezést az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságának 2014. február 3-i meghallgatása, valamint a Parlament 2014. február 5-i jóváhagyása előzte meg.

¹⁶ A fenti esetek alkalmazásáról konkrét példa olvasható abban az átfogó értékelésről szóló feljegyzésben, amelyet április 29-én publikáltak a fenti sajtóközleménnyel együtt.

Az SSM-rendelet különféle elszámoltatási csatornákat hoz létre az Európai Parlament és az EU Tanácsa irányába. Az egyik legfontosabb ilyen csatorna az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságában és az eurocsoportban a felügyeleti testület elnökével folytatott rendszeres meghallgatások és eseti eszmecserek.

Danièle Nouy, a felügyeleti testület elnöke 2014. február 4-én az Európai Parlament külön ebből a célból összehívott, eseti eszmecserején, majd 2014. február 18-án az ECOFIN Tanács ülésén mutatta be az SSM első negyedéves jelentését. Az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottsága előtti első rendes meghallgatásra 2014. március 18-án került sor, amelyen az elnök asszony beszámolt az SSM-mel kapcsolatos előkészületek és az átfogó értékelés állásáról, továbbá a témákban eszmecsere folytatott a résztvevőkkel. A testület elnöke emellett írásban válaszolt az európai parlamenti képviselők hozzá intézett kérdéseire, amelyek röviddel a meghallgatás előtt jutottak el hozzá.

Danièle Nouy a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság 2014. március 25-i kibővített ülésén (Pénzügyi Stabilitási Kerekasztal – Financial Stability Table), valamint az ECOFIN Tanács 2014. április 2-i nem hivatalos ülésén számolt be az SSM létrehozásáról és az átfogó értékelés állásáról. 2014. november 4-től, vagyis miután az EKB teljes mértékben átveszi felügyeleti feladatkörét, az SSM elszámoltatásának fóruma az euroövezeten kívüli SSM-tagok képviselőivel kiegészült eurocsoport lesz.

Az intézményközi megállapodás V. szakaszával összhangban az Európai Parlament 2014. február 4-én, vagyis még a nyilvános konzultáció február 7-i megkezdése előtt kézhez kapta a keretrendelet tervezetét.

Az intézményközi megállapodás értelmében az Európai Parlament illetékes bizottságának megküldik a felügyeleti testület üléseinek jegyzőkönyvét. Mivel a jegyzőkönyveket általában az adott ülés után egy hónappal véglegesítik és hagyják jóvá, az EKB a testület 2014. január és március közepe közötti üléseinek jegyzőkönyvét továbbította a tárgyidőszakban. A dokumentumokat „ECB-CONFIDENTIAL” megjelöléssel látták el. Ebben az összefüggésben érdemes felidézni, hogy az intézményközi megállapodás I. szakasza szerint a Parlament „meghozza az EKB információi vagy dokumentumai bizalmosságának mértéke szerint szükséges óvintézkedéseket”, továbbá a Gazdasági és Monetáris Bizottság dokumentumokat kézhez kapó tagjain kívül „minden további személy vagy intézmény részére történő adatközléshez kikéri az EKB beleegyezését”.

9 KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK ÉS MEGOLDANDÓ FELADATOK

A tervek szerint 2014. augusztus elején megjelenő harmadik negyedéves jelentést megelőzően az EKB különösen a következő feladatokkal kíván foglalkozni:

- az EKB felügyeleti díjra vonatkozó módszertanára tett javaslat és a felügyeleti díjakról szóló, nyilvános konzultációra szánt EKB-rendelettervezet véglegesítése – a nyilvános konzultáció megindítása előtt a rendelettervezetet az intézményközi megállapodás vonatkozó előírásainak megfelelően megküldik az Európai Parlament illetékes bizottságának;
- a felügyeleti munkatársak első hullámának (mintegy 280 fő) kiválasztása és a közös felügyeleti csoportok koordinátorainak kinevezése;
- az EKB szakterületek szétválasztására és információcserére vonatkozó belső szabályainak előkészítése és jóváhagyása.

Az alábbi táblázat ezeket a fontos mérföldköveket, valamint az EKB felügyeleti feladatkörének 2014. november 4-i átvételéig tartó átmeneti időszak utolsó negyedévének lényeges eseményeit vázolja fel.

Fontos mérföldkövek

Tevékenység	Időkeret
A felügyeleti díjakról szóló EKB-rendelettervezet nyilvános konzultációjának megindítása	2014. május vége
A közös felügyeleti csoportok koordinátorainak kinevezése	2014. május-június
A felügyeleti munkatársak első hullámának (mintegy 280 fő) kiválasztása	2014. nyár eleje
A felügyeleti adatszolgáltatás tesztfázisa	2014 nyara
Az EKB szakterületek szétválasztására és információcserére vonatkozó belső szabályai	2014 nyara
<i>Az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság részére készített harmadik negyedéves jelentés</i>	<i>2014. augusztus</i>
A jelentős bankok listájának közzététele	2014. november 4. előtt
A felügyeleti munkatársak második hullámának (mintegy 300 fő) kiválasztása	2014. nyár vége
A felülvizsgálati testület tagjainak kiválasztásáról szóló EKB-határozat	2014. szeptember (legkésőbb)
Az EKB etikai feltételrendszerének felülvizsgálata (kitérve az EKB személyzetének és vezetőségének a bankfelügyeletben érintett tagjai számára előírt etikus magatartásra)	2014. szeptember
Az átfogó értékelés eredménye	2014. október
A felügyeleti díjakról szóló EKB-rendelet	2014. október
Az EKB felügyeleti gyakorlatáról szóló útmutató közzététele	2014. október vége előtt
<i>Az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság részére készített negyedik negyedéves jelentés</i>	<i>2014. november</i>
A felügyeleti tevékenység kezdete	2014. november 4.